

Gender και έμφυλες ταυτότητες. Η προβληματική της θεωρίας περί διαχωρισμού βιολογικού και κοινωνικού φύλου (Αρχιμ. Θεόφιλος Λεμοντζής, Δρ. Θεολογίας)

[/ Πεμπτουσία](#)

Η λέξη φύλο προέρχεται από το αρχαίο ελληνικό ρήμα φύω (παθητική και μέση φωνή φύομαι) που σημαίνει γεννώ και σημαίνει το καθένα από τα δυο γένη στα οποία διαιρούνται τα έμβια όντα ανάλογα με τα αναπαραγωγικά τους όργανα. Όλοι γνωρίζουμε ότι μία είναι η έννοια του φύλου το οποίο ορίζεται από την επιστήμη της Βιολογίας και διαιρείται σε αρσενικό και θηλυκό. Αυτό το φύλο με το οποίο γεννήθηκε κάποιος άνθρωπος ορίζεται από τα χρωματοσώματα τα οποία φέρει (XΨ για τον άνδρα και XX για τη γυναίκα) στο DNA, αλλά και εξωτερικά από τα ανατομικά χαρακτηριστικά, τα γεννητικά όργανα δηλαδή αλλά και τα άλλα ιδιαίτερα στοιχεία τα οποία φέρει. Μας διδάσκει πάλι η Βιολογία, αλλά και η κοινή εμπειρία μάς το επιβάλλει, ότι από τότε που δημιουργήθηκε ο άνθρωπος, η αναπαραγωγή και η διαιώνιση του

ανθρωπίνου είδους επιτυγχάνεται μόνο με τη ένωση των δύο αντιθέτων φύλων η οποία ένωση έχει ως αποτέλεσμα τη γέννηση ενός νέου ανθρώπου. Με αυτό τον τρόπο μόνο εξελίσσεται στο χρόνο η ανθρώπινη κοινωνία και δεν αφανίζεται.

Όμως τα τελευταία χρόνια, και ειδικότερα το 1955, ένας νεοζηλανδός γιατρός στο Πανεπιστήμιο Τζων Χόπκινς, ειδικευμένος στον ερμαφροδιτισμό, ο John Money εισήγαγε το όρο κοινωνικό φύλο, ο οποίος όρος αποδόθηκε στην αγγλική γλώσσα με τον όρο Gender. Ο John Money είναι αυτός που όρισε τον όρο Gender ως τη σεξουαλική συμπεριφορά που αποκτά κάποιος ανεξάρτητα από τη σωματική πραγματικότητα και τα γεννητικά όργανα που φέρει. Αυτή η νέα έννοια διαχωρίστηκε από την έννοια βιολογικό φύλο η οποία αποδίδεται στην αγγλική γλώσσα με τη λέξη Sex. Ως βιολογικό φύλο (Sex) ορίστηκε το φύλο με το οποίο γεννήθηκε κάποιο άτομο και τα ανατομικά χαρακτηριστικά του, ενώ το κοινωνικό φύλο (Gender) ορίστηκε ως το σύνολο των χαρακτηριστικών που παραπέμπουν στην αρρενωπότητα και τη θηλυκότητα και διαχωρίζουν τη μία κατάσταση από την άλλη. Ως κοινωνικό φύλο (Gender) ορίστηκαν όλες οι κοινωνικές συμπεριφορές και τα κοινωνικά χαρακτηριστικά (στάση σώματος, τρόπος ομιλίας, τρόπος σκέψης, περπατήματος, χρήση γλώσσας, ντύσιμο, κομμώσεις) που θεωρούνται αποκλειστικά ή κυρίαρχα για το κάθε φύλο. Κοινωνικό φύλο ορίστηκε ως η κοινωνική και πολιτισμική διάκριση των ατόμων σε άνδρες και γυναίκες. Το βιολογικό φύλο (sex) ενός ατόμου είναι γενετικά καθορισμένο, ενώ το κοινωνικό φύλο (Gender) θεωρήθηκε ως πολιτισμικά και κοινωνικά κατασκευασμένο.

Ποιος όμως ήταν ο λόγος που εισήχθη ο όρος κοινωνικό φύλο από τον John Money και τους ομοϊδεάτες του; Ποιος ήταν ο λόγος που έγινε αυτή η διάκριση μεταξύ βιολογικού και κοινωνικού φύλου και υποστηρίχθηκε η άποψη ότι δεν μπορούμε να χρησιμοποιούμε τους παραπάνω όρους, βιολογικό και κοινωνικό φύλο δηλαδή, ως συνώνυμους; Έχουμε τη γνώμη ότι η διάκριση δεν είναι απροϋπόθετη, όπως πρέπει να ισχύει στην επιστημονική έρευνα αλλά έγινε για να υποστηριχθεί η άποψη ότι ένας άνθρωπος έχει τη δυνατότητα να γεννιέται έχοντας ένα συγκεκριμένο φύλο και τα ανατομικά χαρακτηριστικά που το συνοδεύουν αλλά όμως στην κοινωνική του ζωή να συμπεριφέρεται να πράττει ως σαν να ανήκει στο αντίθετο φύλο ή να έχει μία ανδρόγυνη συμπεριφορά. Οι θιασώτες αυτής της θεωρίας θεωρούν ότι το φύλο με το οποίο γεννήθηκε ένα παιδί δεν είναι τίποτα άλλο παρά μια ετικέτα που δόθηκε από τους μαιευτήρες γιατρούς στο παιδί κατά τη γέννηση του εξαιτίας των εξωτερικών γεννητικών οργάνων. Κατά συνέπεια, καθώς θα μεγαλώνει το παιδί μπορεί να επιλέξει το κοινωνικό φύλο που του αρμόζει, είτε σύμφωνα με το βιολογικό φύλο του είτε αντίθετα προς αυτό. Κατά συνέπεια, ένας άνθρωπος είναι δυνατόν να γεννιέται βιολογικά άντρας όμως στην κοινωνία να παρουσιάζεται ως γυναίκα και το αντίστροφο.

Οι θιασώτες των παραπάνω θεωριών υποστηρίζουν ότι όλες οι κοινωνίες αποδίδουν έμφυλους ρόλους στα μέλη τους με βάση τα ανατομικά γεννητικά γνωρίσματα με τα οποία γεννήθηκαν. Έμφυλοι ρόλοι είναι τα πολιτισμικά

χαρακτηριστικά που καθορίζουν τη συμπεριφορά των ανθρώπων ανάλογα με το φύλο στο οποίο ανήκουν. Αποτελούν έμφυλα στερεότυπα και κατά συνέπεια πρέπει να αποδομηθούν διότι δεν συνάδουν πολλές φορές με την έμφυλη ταυτότητα του κάθε μέλους της κοινωνίας. Ταυτότητα φύλου ή έμφυλη ταυτότητα (αγγλ. Gender Identity) είναι η αυτοαντίληψη ενός ανθρώπου για το φύλο του δηλαδή αν είναι άνδρας ή γυναίκα, η αντίληψη δηλαδή ότι ανήκει στο ανδρικό ή γυναικείο φύλο, η αντίληψη που διαμορφώνει ένα άτομο σχετικά με τον γυναικείο ή ανδρικό κοινωνικό ρόλο (Gender role) που επιλέγει να ασκεί και ο οποίος μπορεί να είναι διαφορετικός από το βιολογικό του φύλο. Ταυτότητα φύλου θεωρήθηκε ο εσωτερικός και προσωπικός τρόπος με τον οποίον το ίδιο το πρόσωπο βιώνει το φύλο του, ανεξάρτητα από το φύλο που καταχωρίστηκε κατά τη γέννησή του με βάση τα βιολογικά του χαρακτηριστικά Υποστηρίζουν ότι η έμφυλη ταυτότητα, η αυτοαντίληψη, δηλαδή, που σχηματίζει ένα άτομο σχετικά με τον γυναικείο ή ανδρικό κοινωνικό ρόλο, είναι κοινωνικό και πολιτισμικό κατασκεύασμα, που διαμορφώνει συγκεκριμένους και στερεοτυπικούς τρόπους συμπεριφοράς, σε συμφωνία ή διαφορά προς το βιολογικό φύλο. Υποστήριξαν ότι δεν υφίσταται συνοχή μεταξύ βιολογικού φύλου, κοινωνικού φύλου και σεξουαλικότητας. Η οποιαδήποτε συνοχή που παρατηρείται δεν αποτελεί φυσικό δεδομένο αλλά οφείλεται σε μία επαναλαμβανόμενη στιλιστική επιτέλεση συγκεκριμένων πράξεων. Υποστηρίζουν ότι είναι δυνατόν ένας άντρας να έχει αντρικό βιολογικό φύλο και να είναι ετεροφυλόφιλος, ωστόσο στοιχεία της κοινωνικής συμπεριφοράς ή της έκφρασής τους να ανήκουν περισσότερο στο γυναικείο κοινωνικό φύλο και το αντίστροφο.